

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนและครูผลศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศ ของศึกษานิเทศก์ กรมผลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียนและครูผลศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมผลศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 308 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 290 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.00

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศระหว่างผู้บริหารและครูผลศึกษา ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS-X) คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศ โดยใช้ค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีวุฒิสูงสุดทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีอายุราชการและมีประสบการณ์ในการเป็นครู 21 ปีขึ้นไป และผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ได้สอน ครูผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี มีวุฒิสูงสุดทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี ประสบการณ์ในการเป็นครู 11-20 ปี และมีจำนวนคาบที่สอนระหว่าง 16-20 คาบต่อสัปดาห์
2. พฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ ในด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้ออยู่ในระดับดีทุกข้อเรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ มีร่างกายแข็งแรง ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสและมีอารมณ์ดีอยู่

เสมอ รองลงมา มีกิริยาท่าทางกระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว ว่องไว และแต่งกายสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะและโอกาส

ครูพลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ด้าน บุคลิกภาพ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ แต่งกาย สะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะและโอกาส รองลงมา คือ มีร่างกาย แข็งแรง ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส และมีอารมณ์ดีอยู่เสมอ และรู้จักวางตัวได้ถูกต้องกับโอกาส

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูพลศึกษา โดยส่วนรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นในข้อมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีกิริยาท่าทางกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว และมีความอดทนต่อความยากลำบาก มีความแตกต่างกัน

3. พฤติกรรมการณ์เทศ ของศึกษานิเทศก์ในด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายชื่ออยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป รองลงมา คือ ใจกล้าเป็นกันเอง เข้ากับผู้อื่นได้ดี และมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้เกี่ยวข้องเสมอเมื่อมาทำการนิเทศ

ครูพลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศ ของศึกษานิเทศก์ด้าน มนุษยสัมพันธ์ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุด ดังนี้ คือ เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป รองลงมาคือ สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมได้ดี และใจกว้างเป็นกันเอง เข้ากับผู้อื่นได้ดี

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูพลศึกษา โดยส่วนรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครู และผู้เกี่ยวข้องเสมอ เมื่อมาทำการนิเทศ เข้าใจสภาพความเป็นอยู่และเป็นที่พึงของครูได้ ชมเชยและแนะนำครูในโอกาสอันควร และสามารถเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความแตกต่างกัน

4. พฤติกรรมการณ์เทศ ของศึกษานิเทศก์ ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรและการสอน ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ เมื่อเปรียบเทียบในรายชื่ออยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา รองลงมา

คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาพลศึกษา และมีความรู้ความเข้าใจวิธีการวัดและประเมินผลในวิชาพลศึกษา

ครูพลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อ อยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาพลศึกษา รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจวิธีการวัดและประเมินผลในวิชาพลศึกษา และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการในการเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการสอน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูพลศึกษา โดยส่วนรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นในข้อมีความรู้ความเข้าใจในการจัดโปรแกรมพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ มีความรู้ความเข้าใจ วิธีการแนะนำและชี้แจงหลักสูตรแก่ครูผู้สอนให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน มีความแตกต่างกัน

5. พฤติกรรมการณ์เทศ ของศึกษานิเทศก์ในด้านเทคนิคการนิเทศ ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของศึกษานิเทศก์ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้ออยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ การให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนแก่ครูพลศึกษา รองลงมา คือ มีการใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ และมีความสามารถให้คำแนะนำในการใช้เทคนิคในการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ครูพลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศ ของศึกษานิเทศก์ด้านเทคนิคการนิเทศ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้ออยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ มีการใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ รองลงมา คือ มีความสามารถจัดประชุมอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา และการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนแก่ครูพลศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูพลศึกษา โดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นในข้อมีการใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ มีความสามารถนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการนิเทศครูพลศึกษา มีความสามารถจัดประชุมอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา เวลาเข้าเยี่ยมชั้นเรียนสามารถสังเกตการสอนและให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี และมีการติดตามผลงานที่ให้คำปรึกษาและแนะนำไปแล้ว

6. พฤติกรรมการนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ในด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศของศึกษานิเทศก์ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายชื่ออยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รองลงมาคือ มีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความอดทน เยือกเย็น และหนักแน่นต่อสถานการณ์ในทุกสถานการณ์

ครูพลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ด้านความเป็นผู้นำ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายชื่ออยู่ในระดับดีทุกข้อ เรียงตามลำดับจากสูงที่สุดดังนี้ คือ มีความอดทน เยือกเย็น และหนักแน่นต่อสถานการณ์ในการทุกสถานการณ์ รองลงมาคือ มีการรักษาระเบียบวินัยและปฏิบัติตามข้อบังคับของทางราชการโดยเคร่งครัด และมีความเป็นประชาธิปไตยในการเป็นผู้นำ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูพลศึกษา โดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นในข้อ มีความสามารถในการชักจูงโน้มน้าว และถ่อมใจ ครูมีความอดทน เยือกเย็นและหนักแน่นต่อสถานการณ์ในทุกสถานการณ์ มีความเป็นประชาธิปไตยในการเป็นผู้นำ มีการรักษาระเบียบวินัย และปฏิบัติตามข้อบังคับของทางราชการโดยเคร่งครัดและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

อภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ด้านบุคลิกภาพ ทั้งผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับดีทุกข้อ คือ มีร่างกายแข็งแรง ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส และมีอารมณ์ดีอยู่เสมอ มีกิริยาท่าทางกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะและโอกาส รู้จักวางตัวได้ถูกต้องกับโอกาส มีกิริยาสุภาพอ่อนโยน มีท่าทางสง่าผ่าเผย มีอารมณ์มั่นคง อดกลั้น เยือกเย็น สุขุมรอบคอบ มีความอดทนต่อความยากลำบาก ควบคุมอารมณ์ได้ดี เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม มีวาทศิลป์และใช้ได้ดีมีประสิทธิภาพ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดและมีไหวพริบดี มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจได้ดี และมีความรับผิดชอบสูง แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา เป็นผู้มีบุคลิกภาพดีเหมาะสม เป็นที่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การนิเทศของศึกษานิเทศก์เป็นที่ศรัทธาและประสบความสำเร็จในการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ ทรัพย์เจริญ (2522) พบว่าสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับครูภาษาไทย คือ มีเหตุผล

ขยัน กระตือรือร้นในการทำงาน และสอดคล้องกับความคิดเห็น ของ สุจริต เนียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย (2523) ซึ่งสรุปได้ว่า ครูภาษาไทยควรมีบุคลิกลักษณะดี หน้าตายิ้มแย้ม แจ่มใส ขยันขันแข็ง อดทน กล้าหาญ ใจกว้าง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การที่ครูภาษาไทยมีบุคลิกภาพที่ดี สามารถช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเกิด ความรักและศรัทธาอยากเรียนวิชาภาษาไทยมากขึ้น ในทำนองเดียวกัน ถ้าศึกษานิเทศก์มีบุคลิก ภาวดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ขยันขันแข็ง อดทน กล้าหาญ ฯลฯ จะสามารถช่วยสร้างบรรยากาศ ในการนิเทศ ทำให้ครูหรือผู้รับการนิเทศเกิดความรักและศรัทธาในการนิเทศของศึกษานิเทศก์ มากขึ้นเช่นกัน

และจากงานวิจัยของ สมศิริ ชัยศุภมงคลลาภ (2530) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สิ่งที่สำคัญสำหรับการเป็นครูภาษาไทย คือ มีบุคลิกภาพที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ซึ่งได้แก่ มีความ เชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก กระตือรือร้นในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อดทน ใจกว้าง ใจเย็น เสียสละ อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสะอาดทันสมัย และพูดจา ไพเราะ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุปิติ ชุนภักดี (2530) ซึ่งได้สรุปถึง บุคลิกภาพที่ดีงาม ประกอบไปด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ ความเป็นผู้มีรูปร่างกายสมบูรณ์ สง่า ผ่าเผย ไม่เป็นโรคที่น่ารังเกียจ หรือความพิการใด ๆ มีความเฉลียวฉลาด ความจำ เขาวน และมีเหตุผลดี เป็นผู้มีกิริยา ท่าทางและวาจาที่ดี เป็นผู้รู้จักการควบคุมอารมณ์ แต่งกายได้ เรียบร้อยและเหมาะสม มีอุปนิสัยที่ดี และมีความประพฤติเรียบร้อยตามวัฒนธรรมประเพณี และ รู้จักการเข้าสังคมและสามารถที่จะวางตัวได้อย่างเหมาะสม

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ บุคลิกภาพเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ศึกษานิเทศก์ควรจะได้ ให้ความสนใจ โดยเหตุที่บุคลิกภาพจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน ตลอดจนถึงชีวิตส่วนตัว และสังคม ยิ่งในสังคมที่ยึดบุคคลเป็นหลักแล้ว บุคลิกภาพจะเป็นตัวการอันดับแรกในอันที่จะสร้าง ความยอมรับนับถือให้เกิดขึ้นในตัวศึกษานิเทศก์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ศึกษานิเทศก์จะต้องพัฒนา และปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดีอยู่เสมอ

2. นฤติกรรมการนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งผู้บริหารและครู พลังศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับดีทุกข้อ คือ เป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป ใจกว้างเป็น กันเอง เข้ากับผู้อื่นได้ดี มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อครูและผู้เกี่ยวข้องเสมอเมื่อมาทำการนิเทศ

สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมได้ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและผู้อื่นได้ มีความจริงใจต่อผู้อื่นและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีโอกาสอันควร ให้ความร่วมมือสนับสนุนให้เกียรติผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องทุกคน เป็นผู้ประสบความสำเร็จอันดีระหว่างผู้บริหารชั้นสูงกับครู ชุมชนและแนะนำครูในโอกาสอันควร เข้าใจสภาพความเป็นอยู่และเป็นที่พึ่งของครูได้ มีความสัมพันธ์อันดีกับครูและผู้บริหารตลอดจนชุมชน และสามารถเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แสดงให้เห็นว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทั้งนี้เพราะว่า ศึกษานิเทศก์จะต้องพบกับบุคคลหลายฝ่าย และมนุษยสัมพันธ์เป็นหัวใจสำคัญของการพบปะกับบุคคล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ศึกษานิเทศก์จะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ วิจิตร อวาทะกุล (2527) ได้จำแนกคุณลักษณะของมนุษยสัมพันธ์ที่ดีออกเป็นคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ มีท่าทางดี มีลักษณะการเข้าคน การพูดคุยสนทนากับผู้อื่น ผู้คบหาด้วยเกิดความสบายใจ มีความเป็นเพื่อน สนิทสนมกลมเกลียวเป็นกันเอง มีความอ่อนน้อมรวมทั้งกิริยามารยาท สุภาพ พุดจาอ่อนน้อมถ่อมตน มีน้ำใจ เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยกำลังกาย ความคิดหรือกำลังเงินในลักษณะการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การให้ความร่วมมือดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ มีความกรุณา เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี ทำตนเป็นคนมีประโยชน์ช่วยเหลือในกิจการงานแก่คนทั่วไป โดยมีได้หวังประโยชน์ อำนวยประโยชน์แก่สังคมไม่ว่าจะเป็นด้วยกำลังความคิด กำลังกาย หรือกำลังทรัพย์ มีการสร้างสรรค์ มิใช่การทำลายหรือหวังเห็นความเจริญของผู้อื่น มีอารมณ์ดี ควบคุมการใช้อารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบต่องาน คำพูด สัญญา รักษาเวลา ซื่อตรงและสุจริต มีความอดทนต่อความยากลำบากต่องาน การกระทำ และคำพูดที่ไม่ชอบอารมณ์ มีความขยันขันแข็งต่องาน ภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบ มีความพยายามในอันที่จะฝึกฝนให้มีคุณสมบัติทางมนุษยสัมพันธ์อย่างไม่ทอดทิ้ง พยายามปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ พยายามเอาชนะใจคนและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นหนทางนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดี และมีปฏิสัมพันธ์ที่ไว้วางใจในการสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์กับผู้อื่น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วีระชาติ นักสอน (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์จังหวัด ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับมีความจริงใจในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก เป็นกันเองกับครูและพบบาง่าย มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และเป็นผู้มองโลกในแง่ดี

จากลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะและกลวิธีในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งศึกษานิเทศก์ เมื่อนำไปปฏิบัติย่อมก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และจะเป็นต้นเหตุของความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างศึกษานิเทศก์และผู้รับการนิเทศ ตลอดจนการร่วมมือ ร่วมแรงและร่วมใจในการปฏิบัติงาน อันจะเป็นผลกระทบไปถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในโอกาสต่อ ๆ ไป

3. พฤติกรรมการนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ส่วนมากแล้วทั้งผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับดีทุกข้อ ซึ่งได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาพลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจวิธีการวัดและประเมินผลในวิชาพลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการในการเขียนวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ในการสอน มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการใช้หลักสูตร คู่มือครูและเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับการสอนวิชาพลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการทำแผนการสอนวิชาพลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดโปรแกรมพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการทำการวิเคราะห์หลักสูตรวิชาพลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจวิธีการแนะนำและชี้แจงหลักสูตรแก่ครูผู้สอนให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน มีความรู้ความเข้าใจวิธีการ ศึกษาความต้องการและความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาพลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และมีความรู้ความเข้าใจทฤษฎีการสอน และการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะทำใหศึกษานิเทศก์สามารถดำเนินการนิเทศไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริต เพียรชอบ (2526) กล่าวถึงความสำคัญของครูผู้สอน ในการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลว่า "ในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนเป็นผู้ทำให้หลักสูตรบังเกิดผล แม้หลักสูตรจะดีเลิศลอยปานใด หากครูผู้สอนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและเนื้อหาในหลักสูตรอย่างถ่องแท้แล้ว หลักสูตรจะไม่มีวันบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน" นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2524) ยังได้กล่าวถึงบทบาทของครูในด้านการใช้หลักสูตร "ครูควรเข้าใจหลักสูตรและเนื้อหาวิชาโดยแจ่มแจ้ง ครูหลักสูตรใหม่ควรมีลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้ "เข้าถึงหลักสูตร" นั่นคือ ครูต้องเข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร เข้าใจแผนการสอนซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดการเรียนการสอน..." นอกจากนี้ วิชัย วงศ์ใหญ่ (2525) ยังได้กล่าวว่าในการจัดการนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตรควรมีการจัดเตรียมการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โดยการจัดฝึกอบรมครูในเรื่องการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี วิธีการสอนหรือขบวนการสอน

ใหม่ ๆ ตลอดจนการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน โดยการจัดทำกำหนด
ประมวลการสอน แผนการสอน พัฒนาคู่มือครู แบบเรียน และสื่อการสอนเป็นสำคัญ

อบรม สัมมนา และ สมัคคีต์ ศรีมาโนชย์ (2521) ได้กล่าวถึงความสำคัญ
และความจำเป็นในการนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตรแก่ครูผู้สอนว่า "งานการนิเทศทางด้าน
หลักสูตรจะช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตร และได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การช่วย
ครูอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น ช่วยแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร ช่วยให้ครูทำความเข้าใจ
เข้าใจเกี่ยวกับจุดหมายของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหา การวางแผนการสอน เสนอแนะกิจกรรม
ที่จะช่วยให้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ และช่วยตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

ฉะนั้น ในการนิเทศทางวิชาการด้านหลักสูตรและการสอนนี้ ศึกษานิเทศก์ควร
ให้ความช่วยเหลือในการอธิบาย แนะนำให้ครูพลศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านจุดมุ่งหมาย
หลักการโครงสร้าง ตลอดจนเนื้อหาของหลักสูตร ช่วยเหลือครูในการจัดหาเอกสารการใช้
หลักสูตร เพื่อนำไปปฏิบัติการได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ศึกษานิเทศก์จะต้อง
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน เพื่อสามารถให้ความรู้ อธิบายและให้การ
นิเทศแก่ครูพลศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนพลศึกษาได้เป็นอย่างดี

4. พฤติกรรมการนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ด้านเทคนิคการนิเทศ ทั้งผู้บริหารและครู
พลศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับดีทุกข้อ คือ การให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา
เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนแก่ครูพลศึกษา มีการใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศมีความ
สามารถให้คำแนะนำในการใช้เทคนิคการสอนให้ดียิ่งขึ้น มีความสามารถจัดประชุมอบรม
สัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา มีการเปิดโอกาสให้ครู
พลศึกษาได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น มีความสามารถสาธิตการสอนวิชาพลศึกษา และการใช้
เทคนิคการสอนใหม่ ๆ มีการนำวิธีการประชุมและสัมมนามาใช้ในการนิเทศอบรมครูทั่วไป มี
ความสามารถใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีมาช่วยในการนิเทศและการแนะนำให้คำปรึกษาแก่ครู
เป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี มีความสามารถนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการนิเทศครูพลศึกษา
เวลาเข้าเยี่ยมชั้นเรียนสามารถสังเกตการสอนและให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี และ
มีการติดตามผลงานที่ให้คำปรึกษาและแนะนำไปแล้ว ยกเว้นมีการแนะนำวิธีการสอนใหม่ ๆ
ให้แก่ครูพลศึกษาอยู่เสมอ ๆ ครูพลศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ศึกษา

นิเทศก์ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการนิเทศด้านเทคนิคการนิเทศเหมาะสม ทำให้ดำเนินการนิเทศไปด้วยดี นอกจากนี้ในข้อมีการแนะนำวิธีการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูพลศึกษาอยู่เสมอ ๆ ที่ศึกษา นิเทศก์จะต้องปรับปรุงและให้การแนะนำวิธีการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูพลศึกษาอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อัจฉรา ประไพตระกูล (2521) ที่กล่าวว่า "ครูสำหรับหลักสูตรใหม่ต้องรู้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนเทคนิคการสอนสมัยใหม่ รู้จักเลือกวิธีสอนให้เข้ากับเนื้อหา คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้เทคนิคต่าง ๆ ในการสอน เพราะการรู้วิธีสอนอย่าง เดียวไม่ช่วยให้การสอนสำเร็จเท่าที่ควร" การที่ครูจะมีความสามารถในด้านการสอนและการ จัดการเรียนการสอนให้ประสบผลนั้น การนิเทศการศึกษาจะช่วยครูได้ ดังที่ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2528) กล่าวไว้ว่า "การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงาม ของครูในด้านวิธีสอน เพราะแม้ครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตาม ครูจะต้องปรับปรุง ฝึกฝนและทดลองวิธีการสอนใหม่ ๆ อยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณจริง เพื่อให้การสอน ได้ผลดียิ่งขึ้น"

นอกจากนี้ บรรเทา กิตติศักดิ์ (2526) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศ เรื่องวิธีสอนแก่ครูว่า "เนื่องจากความเจริญทางด้านการศึกษาอันเป็นผลมาจากการวิจัย ทำให้ พบแนวการสอนใหม่ที่ได้ทดลองใช้มาแล้ว ครูผู้สอนจึงควรนำแนวคิดและวิธีการมาพัฒนาการสอน ของตน และจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ มีประสบการณ์มาให้การนิเทศ แก่ครู" นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มรรรย์ (2523) ซึ่งได้กล่าวว่า ในการนิเทศทางวิชาการด้านการสอนนั้น ผู้ให้การนิเทศควรจัดให้มีการแนะนำ วิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และสภาพห้องเรียน แนะนำเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ แนะนำเทคนิค การสอน แนะนำการใช้จิตวิทยาในการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อสร้างบรรยากาศ ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันทอง แสนอุ่ม (2530) ในการนิเทศทางวิชาการด้านวิธีสอนนั้น ผู้มีหน้าที่ให้การนิเทศควรจะเข้าเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อการสังเกตการสอนของครู และให้คำแนะนำแก่ครูโดยไม่ให้ครูเกิดความรู้สึกว่าถูกจับผิดหรือ ถูกตรวจสอบ และควรจัดหาหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนให้ครูผู้สอนได้อ่านเพื่อที่จะพัฒนาการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าศึกษานิเทศก์ควรศึกษาและนำเทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้ในการนิเทศครูพลศึกษาทุกครั้งจะช่วยให้การนิเทศของศึกษานิเทศก์ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

5. พฤติกรรมการนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ด้านความเป็นผู้นำ ทั้งผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับดีทุกข้อ คือ มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจและมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอดทน เยือกเย็นและหนักแน่น ต่อสถานการณ์ในทุกสถานการณ์ มีการรักษาระเบียบวินัย และปฏิบัติตามข้อบังคับของทางราชการโดยเคร่งครัด ความเป็นประชาธิปไตยในการเป็นผู้นำ มีการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหาร ครู และพลศึกษานิเทศก์ มีความยุติธรรมให้ความเสมอภาคแก่ครูทุกคน มีการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ มีการปฏิบัติตนและทำตนให้เป็นที่เชื่อถือ มีความสามารถในการชักจูงโน้มน้าวและถนอมน้ำใจครู มีการอุทิศกำลังกาย กำลังใจเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์มีความสามารถในการเป็นผู้นำได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ทำการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไพบูลย์ กิจเพชร (2523) ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ เฉลียวฉลาดแต่ไม่อวดฉลาด มีความสามารถรอบด้าน มีกำลังผลักดันภายในให้กระตือรือร้นอยู่เสมอ ทำตนให้เป็นที่เชื่อถือ ยึดมั่นในสุจริต มั่นคง หนักแน่น ทำจริง คำนิ่งถึงหน้าที่และหลักธรรมจรรยาเหนือสิ่งใด กล้าหาญทั้งกายและใจ สามารถเผชิญเหตุการณ์ด้านความสามารถควบคุมจิตใจตนเองได้ กล้าที่จะตัดสินใจและมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มทำงานต่าง ๆ ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ สำนวณตนเองและพัฒนาหน้าที่ของตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ คิดและวางแผนการล่วงหน้า รู้จักวิธีส่งเสริมและบำรุงขวัญผู้ใต้บังคับบัญชา ทำความรู้จักรักมักคั่นและดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด เสียสละอย่างปราศจากความเห็นแก่ตัว มีความยุติธรรม วางตัวดีการประพฤติปฏิบัติประทับใจแก่ผู้น้อย แต่งกายสะอาด กระตุนให้ผู้น้อยมีความภูมิใจในผลงานของตน ให้เกียรติในผลงานที่ผู้น้อยได้ปฏิบัติ ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่มิให้สามารถทำงานแทนกันได้ ใช้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เหมาะสมแก่ความสามารถและมีการพัฒนาฝีมือของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ด้านความเป็นผู้นำควรที่จะเป็นผู้นั้นที่มีความเฉลียวฉลาด สามารถปรับพฤติกรรมของตนเองได้ทุกสถานการณ์ มีความอดทนไม่

ท้อถอย มีความรับผิดชอบสูง มีความประพฤติอันดีงามเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ มีความเป็น
ประชาธิปไตย มีความยุติธรรม ฯลฯ แล้วผู้วิจัยเห็นว่าศึกษานิเทศก์สามารถที่จะปรับสถานการณ์
ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อการนิเทศและก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้รับการนิเทศ โดยทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

1. กรมพลศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการนิเทศใน
ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ด้าน
เทคนิคการนิเทศ และด้านความเป็นผู้นำ เพื่อให้ศึกษานิเทศก์มีพฤติกรรมที่อยู่ในระดับดีมากที่สุดทุก
ด้าน
2. ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาควรพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ศึกษาค้นคว้าและหา
ความรู้เทคนิคใหม่ ๆ อยู่เสมอ
3. ศึกษานิเทศก์ควรสละเวลาและให้การนิเทศแก่ครูพลศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและวิจัยประสิทธิภาพของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมพลศึกษา
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เพื่อ
เป็นแนวทางในการพัฒนาศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ให้มีประสิทธิภาพในการนิเทศต่อไป
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
หมวดวิชาพลานามัย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย